

ارزیابی پروژه های حمل و نقل

علی گهرپور، دانشجوی دکترای برنامه ریزی حمل و نقل دانشگاه علم و صنعت ایران، عضو هیات علمی
دانشگاه ملایر¹

نوید حسینی طالقانی، کارشناس ارشد برنامه ریزی حمل و نقل، مدرس موسسه آموزش عالی علامه دهخدا²

¹agoharpoor@iust.ac.ir, 09188117093

²navidht@yahoo.com, 09121822292

چکیده

برای بهبود و حل مسایل حمل و نقلی، گزینه های گوناگونی پیش روی کارشناسان خواهد بود که باید به شیوه ای فراخور، همسنجی شوند و برتریها و کاستی های هر یک در چارچوبی منطقی، پذیرفتنی و ساده برای فهم تصمیم گیران ارزیابی شود تا بهترین برگزیده شود. پیشتر، پرکاربردترین شیوه ها، ارزیابی های اقتصادی بودند که سود و هزینه هر پروژه را در چارچوبی ریاضی وار بررسی کرده و گزینه با سودآوری یا نرخ بازگشت سرمایه بیشتر در این همسنجی برگزیده می شد. ولی واقعیت این است که سودآوری و هزینه های یک پروژه ترابری تنها به هزینه اجرا و کارکرد و درآمد سالانه آن کرانمند نمی شود. برای تخمین واقعی تر و دقیق تری از سود و هزینه یک پروژه باید پیامدهای اجتماعی، اقتصادی، کالبدی و زیست محیطی آن را ریزبینانه بررسی کرد. کاهش زمان سفر کاربران سیستم ترابری، کاهش زمان سفر دیگر خودروها برگرفته از کاهش شلوغی ترافیک در حوزه اثر سیستم ترابری، افزایش بهای املاک در حوزه اثر سیستم، افزایش رفاه کاربران سیستم، افزایش رشد اقتصادی و اشتغال ناحیه های در مسیر سیستم از یک سو و از سوی دیگر هزینه های آلودگی های آوایی و هوایی، تصادفهای شدیدتر در سرعتهای بالاتر، ویرانی زیستگاهها، افزایش هزینه های زندگی و خرید و اجاره املاک و خدمات در ناحیه اثر پروژه می توانند دیگر سود و هزینه سیستم ترابری باشند که به آنها پرداخته می شود.

کلیدواژه: مهندسی ترافیک، حمل و نقل، ارزیابی، هزینه، سود